

APEL PUBLIC CĂTRE PARTIDELE POLITICE DIN REPUBLICA MOLDOVA, BLOCURILE ELECTORALE, CANDIDAȚII INDEPENDENȚI ȘI REPREZENTANȚII MASS-MEDIA

Alianța INFONET și organizațiile partenere vin cu un apel public către partidele politice din Republica Moldova, blocurile electorale, candidații independenți, dar și către reprezentanții mass-media, privind incluziunea dimensiunii de dizabilitate în activitatea, platformele, agende și inițiativele sale în contextul Alegerilor Parlamentare din Republica Moldova din 28 septembrie 2025. Apelul are ca scop asigurarea accesului egal la informații, fortificarea respectării drepturilor omului prin promovarea incluziunii persoanelor cu dizabilități la votul direct și secret.

La 1 ianuarie 2024, conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, numărul persoanelor recunoscute cu dizabilități în Republica Moldova a constituit 161,9 mii persoane, inclusiv 11,4 mii copii cu vârsta de 0-17 ani. Persoanele cu dizabilități au reprezentat 6,7% din populația cu reședință obișnuită. Astfel, numărul alegătorilor care au o dizabilitate este de 150,5 mii – un număr foarte de mare. Fiecare vot contează, mai ales în contextul în care un singur vot a făcut diferența în istoria mai multor comunități din Republica Moldova

Pentru a asigura principiul egalității de șanse, candidații electorali ar trebui să acționeze transparent și să aleagă membrii săi în baza meritocrației, să formuleze mesajele sale electorale și în formate accesibile (sistem Braille, audio, limbajul mimico-gestual, „ușor de citit – ușor de înțeles”), pentru diferite categorii de alegători, ceea ce ar contribui direct la implicarea inclusiv a grupurilor vulnerabile în procesul decizional și la echilibrarea reprezentării lor în Parlamentul Republicii Moldova.

În altă ordine de idei, în Republica Moldova locuiesc mai mult de 5.000 de persoane cu dizabilități auditive. Adaptarea informațiilor difuzate de posturile TV prin promovarea mesajelor mimico-gestuale și a celor transmise în formă scrisă contribuie la informarea și libertatea de opinie a persoanelor cu necesități speciale de informare.

Pentru a asigura principiul de acces egal la informație de interes public, furnizorii de servicii media ar trebui să aplice *ad litteram* Regulamentul privind conținuturile audiovizuale, în conformitate cu Decizia nr. 284 Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova din 02 septembrie 2022 – în special, *„să asigure redarea imaginii feței și a mâinilor persoanei care realizează interpretarea în limbaj mimico-gestual, în mărime de cel puțin 1/3 din ecran”*.

Alianța INFONET și organizațiile partenere fac apel public către partidele înregistrate în cursa electorală și televiziunile din Republica Moldova, în vederea difuzării mesajelor electorale în limbajul mimico-gestual și/sau subtitrarea acestora. Ajustarea mesajelor electorale la necesitățile persoanelor cu dizabilități auditive contribuie la incluziunea persoanelor cu dizabilități în procesul electoral, respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, dar și principiilor unor alegeri libere și corecte.

Nu există progres fără respectarea drepturilor omului!

Acest material a fost produs cu suportul financiar al Uniunii Europene în cadrul proiectului INSPIRĂ Moldova. Conținutul acesteia reprezintă responsabilitatea exclusivă a proiectului „Incluziunea alegătorilor cu dizabilități, în condiții de egalitate de drepturi – indicator al unei democrații funcționale”, finanțat de Uniunea Europeană. Conținutul publicației aparține Alianței INFONET și nu reflectă în mod neapărat viziunea Uniunii Europene.